

Signalizačná správa ÚKSÚP

Napriek trvajúcim ranným mrazom aj v nížinách upozorňujeme na prvé možné ochranné zásahy proti chorobám a škodcom, ktorí môžu škodiť už v tomto období.

Fúzavka cesnaková napáda hlavne **ozimný cesnak**, výnimočne aj skoré výsadby jarného cesnaku. Ojedinele sa môže vyskytnúť aj v prezimovanom póre alebo cibuli. Rastliny napadnuté fúzavkou zaostávajú v raste, žltnú, ich listy sa deformujú, pričom najmladší list obyčajne odumiera. Poškodené rastliny môžu byť napadnuté neskôr saprofytickými mikroorganizmami, následkom čoho môžu podľahnúť hnilobe.

Mucha prezimuje v štádiu imága v rôznych úkrytoch. **Dospelce začínajú lietať v priaznivých podmienkach často už vo februári.** Kladú jednotlivo vajíčka na prebúdajúce sa rastliny ozimného cesnaku. Kladenie prebieha najintenzívnejšie pri teplotách nad 10°C. Pri teplotách okolo 7°C sa asi o 2 týždne liahnu larvy a zavrtávajú sa medzi listy cesnaku, kde prebieha celý ich vývin trvajúci podľa teploty 25 až 40 dní. Dospelé larvy opúšťajú poškodené rastliny a zakuklia sa plytko v pôde. Asi o mesiac sa liahnu imága, ktoré prezimujú. Fúzavka má do roka iba jednu generáciu.

Na Slovensku je tento škodca rozšírený najmä na juhozápade a východe, kde môže za priaznivých podmienok lokálne spôsobiť významnejšie škody. **Chemická ochrana je potrebná iba v miestach pravidelných silných výskytov.** Spočíva v ošetrovaní ozimného cesnaku už po prvom jarnom oteplení nad 10°C. Povolené sú prípravky Karate Zeon 5 CS (aj v malospotrebiteľskom balení – MB), Ninja Zeon 5 CS, Sentinel, Vaztak Pro a Lambdol a iba v MB balení Samuraj. Postrek sa odporúča o 12-14 dní zopakovať. Vzhľadom na to, že prvé oteplenie nad 10°C už bolo dávnejšie a niektorí pestovatelia ošetrovanie zrejme vykonali, opakovanie postreku je v takomto prípade potrebné.

Z ovocných stromov sa najskôr ošetrujú broskyne, ktoré napáda veľmi nebezpečná choroba – **kučeravosť broskyňových listov.** V súčasnom vlhkom počasí má priaznivé podmienky na šírenie. Preventívna ochrana sa vykonáva v zásade každoročne, ale odporúčame počkať na dlhšie bezmrazové obdobie. Pre šírenie tejto choroby je potrebné vlhké a daždivé počasie a nižšie teploty okolo 10°C. **Najdôležitejšie sú dažde v období pučania priamo do rozvíjajúcich sa púčikov,** vlhkosť alebo sucho dlho pred pučaním nemá väčší vplyv na výskyt tejto choroby. Počasie na jar je vždy veľmi premenlivé a je takmer isté, že dážď do pučiacich broskýň bude. Najúčinnějšíou ochranou proti kučeravosti je správne načasovaný postrek, a to **v období nalievania sa púčikov.** Je to veľmi krátky čas, ktorý je pre dobrú účinnosť rozhodujúci. Aj z tohto dôvodu **je potrebné veľmi presne sledovať túto fenofázu a ošetrovať presne v správnom čase!** Neošetruje sa iba v období, keď sa očakávajú mrazy, teda ochrana bude možná najskôr zrejme až v druhej polovici tohto týždňa.

Vysokú účinnosť vykazujú najmä mednaté prípravky Airone SC, Badge WG, Coprantol Duo, Cuproxat SC (aj MB) a Champion 50 WG (aj MB), pri ktorých pri správnom ošetrovaní možno dosiahnuť jedným postrekom uspokojivé výsledky. Iba pri pokračujúcom vlhkom a chladnom počasí, ktoré predlžuje pučanie a tým aj možnosť infekcie, a najmä v prípade dažďa priamo do pučiacich púčikov, odporúčame ešte jeden postrek, ale už inými fungicídmi (v žiadnom prípade

nie med'natými, ktoré spôsobia spálenie lístkov!), ako sú s účinnou látkou dithianon prípravky Alcoban, Delan 700 WDG, Dion 700 WG, Dynamo a Thianon 700 WDG alebo s účinnou látkou dodine prípravky Syllit 400 SC, Syllit 544 SC. Tieto prípravky možno použiť aj pri pučaní. Druhé ošetrovanie treba vykonať 7-14 dní po prvom ošetrovaní najneskôr do začiatku kvitnutia stromov. Ošetrovanie po kvitnutí sa už neodporúča, nakoľko má veľmi nízky účinok.

Ing. Stanislav Barok
ÚKSÚP – OOR
27.2.2023